

De vaste commissie voor Financiën heeft op 5 april 2023 enkele vragen en opmerkingen aan de Staatssecretaris van Financiën voorgelegd over zijn op 20 maart 2023 toegezonden brief inzake Vijfde voortgangsbrief Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) (Kamerstuk 25 087, nr. 315).

De voorzitter van de commissie,
Tielen

Adjunct-griffier van de commissie,
Kruithof

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van de Staatssecretaris en hebben nog enkele vragen en opmerkingen hierover.

De leden van de VVD-fractie vragen waarom de Verenigde Staten ervoor hebben gekozen om in hun Notice specifiek te kiezen voor een tijdelijke uitzondering voor rekeningen die zijn geopend voor 1 juli 2014. Heeft de Staatssecretaris daar zicht op? Klopt het dat de tijdelijke uitzondering alleen geldt voor betaalrekeningen, maar andere financiële diensten zoals hypotheek en bedrijfsfinanciering niet. Klopt dat? Hoe wordt hiermee omgegaan?

De leden van de VVD-fractie vragen wat de stand van zaken is van de toezegging: «De Staatssecretaris zal de Autoriteit Persoonsgegevens een toets laten doen op de privacyaspecten van de gegevensuitwisseling volgens de huidige AVG-regels.».

De leden van de VVD-fractie lezen dat in de Notice de VS verwachten dat de permanente oplossing beperkter zal zijn. Op welke wijze zal het beperkter worden? Hoe wordt hiermee omgegaan?

De leden van de VVD-fractie hebben vernomen dat het verlagen van de kosten van de Certificate of Loss Nationality (CLN) nog niet is doorgevoerd. Klopt dat? Wat is de planning ervan en hoe wordt dit gecommuniceerd met de toeval-Amerikanen?

Tot slot vragen de leden van de VVD-fractie of de Staatssecretaris de Kamer verder op de hoogte kan houden bij nieuwe ontwikkelingen en op welke termijn nieuwe informatie wordt verwacht.

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben met interesse en waardering kennisgenomen van de vijfde voortgangsbrief over de Foreign Account Taks Compliance Act (FATCA). Deze leden hebben hier nog een aantal vragen en opmerkingen bij.

Omdat de leden van de D66-fractie begrijpen dat een aanleiding voor de problematiek rond FATCA voor Nederlanders met (ook) de Amerikaanse nationaliteit ligt in het risico dat banken zien, vragen deze leden naar risicomijdend gedrag van banken en verzekeraars in bredere zin. Welke trajecten lopen er of wil het kabinet starten om de toegankelijkheid van financiële diensten te verbeteren en te borgen, ook voor mensen met een hoger risico voor de financiële instelling?

Ook zijn de leden van de D66-fractie verheugd om te lezen dat de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) heeft toegezegd om geen rekeningen meer te sluiten van Nederlanders met een Amerikaanse (tweede) nationaliteit. Echter zijn deze leden ook bekend met massale sluitingen van rekeningen van Nederlanders die in het buitenland gaan wonen, ook als het om een land gaat met een betrouwbaar financieel stelsel waar goede controles op witwassen en het financieren van terrorisme mogelijk zijn. Welke gesprekken voert de Staatssecretaris met de banken om te voorkomen dat er categorale uitsluiting is van Nederlanders die in het buitenland gaan wonen en wiens Nederlandse bankrekening wordt opgezegd?

Voorts begrijpen de leden van de D66-fractie dat de Verenigde Staten nu nadere richtlijnen hebben gepubliceerd, maar deze leden vragen naar de stand van zaken omtrent Amerikaanse wetgeving om dit probleem op te lossen voor al die toeval-Amerikanen in het buitenland.

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de brief over nieuwe ontwikkelingen op het gebied van FATCA. Deze leden lezen dat een uitzondering gaat gelden tot en met 2024, maar dat de permanente richtlijn er nog niet is. Ook lezen deze leden dat de vrijstelling daarin beperkter zal zijn dan deze tijdelijke uitzondering. Deze leden vragen de Staatssecretaris wat er nu precies gewonnen is en of er niet alleen maar tijd is gekocht. De Staatssecretaris zegt het belang van structurele oplossingen bij de Verenigde Staten te blijven benadrukken, maar zet de Staatssecretaris er ook op in tot een goede richtlijn in het belang van de Nederlandse rekeninghouders te komen, zowel van vóór als van na 1 juli 2014? Is de Staatssecretaris ook in gesprek over invulling van de definitieve richtlijn en wat is daarbij zijn minimale inzet voor beide groepen? Wanneer verwacht de Staatssecretaris hier een uitkomst van? Hoe groot is de groep «toeval-Amerikanen» van na 2014 ten opzicht van voor 2014?

Ook vragen de leden van de CDA-fractie wat het volgens de Staatssecretaris voor signaal geeft richting de desbetreffende rekeninghouders als zij aanhoudend verzoeken van de bank zullen blijven krijgen om een US TIN of CLN aan te vragen. Waarop is de grens van 50.000 euro gebaseerd? Deze leden verwachten niet dat de tijdelijke uitkomst onrust of onzekerheid wegneemt. Zeker gezien de verantwoordelijkheid die volgens de Staatssecretaris nog steeds bij de toeval-Amerikanen ligt om een TIN aan te vragen of afstand te doen van de Amerikaanse nationaliteit. Zijn de toeval-Amerikanen volgens de Staatssecretaris voldoende geholpen met deze uitkomsten?

De leden van de CDA-fractie lezen ook dat de NVB heeft aangegeven dat nieuwe klanten die nog geen TIN of CLN hebben in veel gevallen zullen worden geweigerd. Geldt dat ook als zij minder dan 50.000 euro op hun bankrekening hebben? Wat is dan het risico dat nieuwe rekeninghouders met de Amerikaanse nationaliteit worden uitgesloten van het Nederlandse bankensysteem en daarmee van maatschappelijke deelname?

De leden van de CDA-fractie lezen ook dat de kosten van het afstand doen van de Amerikaanse nationaliteit aanzienlijk worden verlaagd naar 450 dollar. Dat vinden deze leden op zich een mooie uitkomst, maar deze leden vragen wel of daarbij ook rekening is gehouden met de kosten van het tot vijf jaar terug Amerikaanse aangiften indienen. Juist de advieskosten voor het opstellen van de aangiften en het te betalen bedrag kunnen enorm oplopen, terwijl het om vermogensbestanddelen gaat die in Nederland niet belast zijn, zoals verkoopopbrengsten van een woning. Deze leden wijzen erop dat het Nederlandse belastingstelsel anders in elkaar zit, waardoor er nog steeds een vorm van dubbele heffing ontstaat, ondanks dat het niet om exact dezelfde heffing gaat in Nederland en de Verenigde Staten. Ten aanzien van de vereenvoudiging van de procedure vragen deze leden wat daar de inzet is.

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben met zorgen kennis genomen van de Vijfde voortgangsbrief Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA). Deze leden zien dat er weliswaar stappen worden gezet, maar vragen de

Staatssecretaris waarom een Amerikaanse wet primaat blijft krijgen boven een Nederlandse wet, aangezien het hebben van een bankrekening een recht en noodzakelijke voorwaarde is om deel te nemen aan de samenleving.

De leden van de SP-fractie vragen de Staatssecretaris of een herziening van de IGA nog een serieus te overwegen optie is. Deze leden vragen wanneer het weer mogelijk zal zijn voor gedupeerden om een normale bankrekening te openen, zonder dat dit een tijdelijk karakter heeft. Deze leden vragen de staatssecretaris of de NL financial investments (NLFI) als aandeelhouder van onder andere de Volksbank dit niet als standpunt kan verkondigen in de aandeelhoudersvergadering.

Vragen en opmerkingen van het lid van de BBB-fractie

Het lid van de BBB-fractie heeft kennisgenomen van de brief en het bijgevoegde document van de Staatssecretaris betreffende de voortgang over het FATCA. Het lid heeft hier nog een vraag over.

In de brief staat dat er geen rekeningen meer zullen worden bevroren bij het ontbreken van de US TIN. Dit is een positieve ontwikkeling. Echter, geldt dit alleen voor rekeninghouders die hun rekening voor 30 juni 2014 hebben geopend. Voor mensen die hun rekening na deze datum hebben geopend kan de rekening alsnog bevroren worden, mits zij meer dan 50.000 euro op de rekening hebben en hun US TIN niet doorgeven. Voor deze groep Amerikaanse Nederlanders is het dus van essentieel belang dat zij hun geld naar beneden bijstellen tot een maximum van 50.000 euro of hun US TIN doorgeven. Hoe gaat de Staatssecretaris dit communiceren aan deze mensen, zodat niet opeens hun rekening bevroren wordt?